Tilskipan,

Um Titt og Aňad i

Hioonabands Sokum, og moote Laus-
lœte, med Fleira,

A

Islande.

HIRSCH-HOLMS-Slote þañ 3. Junii Anno 1746.

Prentud aa Hoolum i Hialltadal Anno 1749.

Vier Christian sa Siötte/ af Guds Nád/ Kongur til Danmerkur og Noregs/ Vinda og Gauta/ Hertuge i Slesvijk/ Holstein/ Stormarn og Dytmersken/ Greife uti Oldenborg og Delmenhorst / etc.

Giorum ollum Vitánlegt; Ad so sem Vier erum komner ad Raun um̃, hvornen̄ æ Voru Lande Islande, i Tillite til Hioonaba[n]ds Saka, skal undan̄gæanga adskilianleg Misbrwkan, ad nockru Leite þar fyrer, ad su[m]ar Persoonur, sem vilia in̄gæanga Hioonabanded, laute ecke lijsa med sier af Predikunar Stoolnum epter Logunum, ad odru Leite, þar ad sumer epter Trwlofun slæa leinge Brullaupe æ Frest, og aptur, þad adrer, sem drijgt hafa Fridlu-Lijfe, þar i Lande, reise burt, og meina sig frya fyrer Kyrkiun̄ar Disciplin, nær þeir koma aptur, med fleiru sem hier hiæ æ undan̄geingur; Þvi hofum Vier, til ad hindra og afskaffa, allt soddan̄ vondt Skick og Sidvana, Allra-Nædugast fyrer gott funded, hier um̃ og an̄ars odruvijse, ad tilskipa og befala, s[e]m̃ Vier og hier med Allra-Nædugast tilskipum og befolum, soleides.

1. Þad skal ecke leyft vera Ungum Man̄eskium ad in̄gæanga Egtaskap, æn þeirra Forelldra edur Forsvars Man̄a og nænustu Næunga Vitundar og Samþyckes; Skule þeir fyrer utan̄ loglegar Ordsaker vilia Neita edur hindra þad, byriar Profastenum, Prestenum og Sijslumañenum ad ransaka Orsokena, og fin̄est hun Ogylld þa ad leifa Giptumæaled.

2. Eingum skal helldur leifast ad gipta sig, æn þess han̄ hafe ædur Þecking æ sijnum Christen̄doom, og ad minsta Koste an̄adhvort þeirra kun̄e ad lesa æ Book, hvad Prestenum byriar ad ransaka, so vel sem og þad, hvort þau eru fær til þa Elld giefur þeim Born edur Hiw, tilhlijdelega ad uppfræda þau og Forstodu veita; Trwlofe edur saman̄vijge nockur Prestur olldunges fæfroodar Persoonur, og þad sijdan̄ verdur openbert, bæte han̄ Fyrsta Sin̄e, epter Kallsens In̄tekt, i An̄ad Sin̄ Tvofallt so miked, en̄ verde þad i Þridia Sin̄ Stefnest han̄ og dæmest þar fyrer af Profasts Riettenum, so sem vorra Mandata Moothrooanlegur Yfertrodslu-Madur.

3. Þriæ Sun̄udaga hvorn epter an̄an̄, skal epter Logunum, ad undangeingen̄e Trwlofun lysast med ollum þeim sem vilia in̄gæanga Hioonabanded, utan̄ Vor Allra-Nædugasta Rædstofun sie fyrer þvi wtvegud. Þa Þridia Lijsing af Predikunar-Stoolnum er wte, skulu þau sem trwlofud eru, nær Eingen̄ logleg Forfoll eru til, næsta Sun̄udag þar epter saman̄vijgiast, a hvorium Degiæ þo ei skal leyfast, sem hijngad til vered hefur, HJOONABANDS SKJLMAALA ad fyrertaka og upplesa, uppa þad Guds Þioonustugiord ei epter þvi uppehalldest. Þeir sem æn loglegra Orsaka undandraga Brullauped leingur, skulu giefa 2. Rixd. og meira epter þeirra Efnum

um og Tijmans undañdrætte, og Presturen̄ eins miked, ef hañ forsoomar ad æmiña Hlutadeigendurnar þar um̄, hvar med Sysslumaduren̄ og Hierads Profasturen̄ skulu hafa Tilsioon. So skulu og þau, sem hafa feinged vort Allra-Naaduga sta Leife, ad gipta sig i forbodna Lide, æn undañdrættar læta sig samañviigia i Egtaskap; Og ef i þvi skiedur nockurt Oloeglegt Uppeholld, hvort ed angiefast æ fyrer Superintendentenum skal hañ fyrersetia þeim vissañ Tijma og ef þad gagnar eckert, skulu þau ecke fremur niioota vorrar Dispensationis, helldur skiliast strax hvort fra ødru, og þar ad auke þad Seka ælijtast med Peninga Mulct, epter þess Efnum.

4. Pad skal ecke leyst vera, ad ein Mañs edur Kveñpersoona, sem vilia egta hvort añad, flitie sig æ sama Bæ, ædur eñ Trwlofun er skied, helldur æ Presturen̄ ad siæ þar til ad þau tafarlaust verde trwlofud, og siidañ epter fyrerfarande Articula samañviigad.

5. Fyrer Trwlofun, Brwdkaup og Lijkfilgd og þess hættar Embættes Verk; Skal Prestunum leyfast ad taka i moote þvi, sem Vidkomendurner Goodviliuglega vilia giefa þeim, med þvi vier efum ecke, ad sierhvor epter Guds Orde virde Prestsens Extra Erfide vid slijkar Utriettingar.

6. Breñeviins og añars æfeings Dryckiar Vanbrwkan vid Trwlofaner, Brullaup, Barna-Fæidingar, Lijkfilgder og þvilijk Samkvæme, skal hier med vera streingelega fyrerbodeñ. So skal og sæ veniulege Saungur yfer Borde, þa hvør eirn, nær hañ dreckur, siingur eitt Psalm-Vers, hier epter vera afskaffad, med þvi sw tilbærelega Andagt setst alleinasta þar med til Siidu; Eñ þar æ moote kañ i þess Stad bæde fyrer og epter Maaltiid siingiast eirn Psalmur, sem er til meire Uppbyggingar. Hier fyrer utañ skal og allur añar Sidvane og vidteked Skick, so sem til dæmes, VIKIVAKAR, og adrer sem brwkader eru Sumstadar, aldeiles vera fyrerbodner og afskaffader.

7 Peir sem falled hafa i Fridlulifnad skulu þar fyrer ecke vera fryer fyrer Kyrkiuñar Disciplin þoott þeir æ medañ, og fyrr eñ Broted augliooft verdur, hafe vered til Skrifta og Alltares, og skal sw Astokun, ad þeir æsamt med ødrum þeirra Syndum hafe og medkiendt þessa fyrer Gude, hvørs vegna þeir ecke sieu skyllduger ad giefa sig under Kyrkiuñar Disciplin, aldeiles vera Ogyld, Eñ miklu fremur eiga þeir þar ad auke ad setiast i nockra þolanlega Mulct þa þeir med soddañ Orymelegum Undañbrøgdum vilia dylia Søkena.

8. Drijge nockur Danskur edur Islendskur Fridlu-Lijfe, og hañ reiser af Lande burt ædur eñ Søken̄ verdur Opeñber, þa skal hañ, nær ed hañ kiemur aptur, æn Mañgreinar Alits, standa Opeñberlega Kyrkiuñar Disciplin, eñ vilie nockur med Framtijdeñe Allra-Underdæinugast supplicera til Vor um̄ Fryun fyrer Kyrkiuñar Disciplin, edur i ødrum Eglaskapar Søkum, Samvitskuna æhrærande, þa skal hañs Supplicatia vera med Vidkomande Biskups Erklæring.

9. Peir af Oss Allra-Naadugast Octrojerada Islendska Compagnies Kaupmeñ, skulu hvørt Kvølld, þañ Tijma þeir eru i Islande, nær Foolk hætter Erfide og Bwiñbañ geingur, med stærstu Astundan og Adgiætne, sem þeir siælfer fyrer Gude og þeirra Samvitsku ætla ad svara til, siæ til þess, ad eckert Kveñfoolk sie i edur nælægt Kaupmañs Hwsunum, og ad þeirra Folk giefe ecke nockra Asteiting med Hneixlanlegu Hættalage, Eñ længtum helldur sieu þeim Islendsku til eins goods Epterdæmes, med Skijrlijfre Uñgeingue i Ordum og Verkum, hvøriu Sysslumaduren̄ i Syssluñe og nænustu Prestar næst Hreppstioorum med allre Vandlæting skulu giefa Giætur ad, ad þvi verde epterlifad.

10. Til þess ad koma i Veigeñ fyrer þa stooru Hneixlan, sem Orsakast þar af, ad Foolk se

sem Bligdunarlaust drijger Fridlu-Lifnad nockrum Siñum i Nød, þa vilium vier hier med Allra-Naadugast hafa tilskipad og befalad, ad þa nockur hier epter skyllde fremia Fridlu-Lijfe i Fioorda Siñe, skal hañ, sem fyrr, dæmast wr Lands Fioordungnum, eñ bere þad til i Fimta Siñe, dæmest og sendest hñ Vægdarlaust til Tukt-Hwssens i Vorum Konglega Residentz-Stad Kaupmaña Høfn.

11. Þa Ein Kveñ-Persoona lijser eirn Fødur ad Barne, og Madureñ Neitar þvi, þa skal Vidkomande Syslumadur Undañdraattarlaust, so fliott sem Prestureñ giefur hønum þad til Kyña, ransaka Maaled, og ecke laata þad bijda þaangad til ad Mañtals Þijng er hallded, so framt hañ vill ecke sialfur standa þar fyrer til rietta, uppaa þad ad Hneixled verde burttekid, þad fyrsta møgulegt er.

12. Syslumøñunum skal hier med alvarlega vera befalad, epter Lagaña Fyrermælum ad siaa til, ad þau sem framed hafa Fridlu-Lifnad, so framt þau Egta ecke hvørt añad, skiliest hvørt fraa ødru, og sien ei aa sama Bæ, ecke helldur i sømu Sookn, eñ þeir sem drygia Hoor, skulu auk añars Straffs epter Løgunum, ryma Sysluna. Forsoome Syslumadur epter þvi ad lita, þa betale hañ 8. Rixdl. Mulct. i Fyrsta Siñe, eñ bere þad aptur vid, þa tiltalest hønum uppaa hañs Embætte. Eñ forsoome Prestureñ ad giefa þad Syslumañe til Vitundar, bæte hañ epter siñe Formegan.

13. Drijge nockur Fridlu-Lifnad fyrer þeirra Confirmation, ellegar fyrer edur under þeirra Præparation, þa skulu Prestarner i eingañ Maata dyrfast ad mediaka þvilijk aan so Stoor naudsynlegrar Undervijsunar: Helldur skulu þau præparerast lijka sem adrer og halldast fraa Confirmationeñe, þar til þau eru fullkomlega Grundvølluð, so skulu þau og sijdañ, Confirmerud, þo þau vilie egta hvørt añad, standa bæde strax þar epter Opeñberar Skrifter, bæde þad sem hefur laated sig vanvirda, og hitt sem hefur lagst med so Ungre Mañeskiu, og i þañ Maata ecke niota þess Beneficii sem Norsku-Løg til-leggia ødrum, sem epter drijgt Fridlu-Lijfe vilia egta hvørt añad, eñ fyrer ødrum Fridlulijfes-Bootum meiga þau þo vera fry, so framt þau strax epter Aflausnena egta hvørt añad; Eñ ef þad finst ad þau aan Egtaskaps Lofunar hafe framed Fridlu-Lijfe hvørt med ødru, þa skal þad sem sig hefur soleides fyrer sijna Confirmation saurgad, hvørt þad er Pilltur edur Stulka, so og þad þeirra sm̃ añad hefur twlkad, þo þad sama sie confirmerad, ecke einasta standa Opeñberar Skripter, helldur og setiast 3. Suñudaga Samfleytt, þa Folk geingur wr Kyrkiu, i Gapa-Stockeñ.

14. Af øllum þeim Bootum sem eper þessare Vorre Allra-Naadugstu Forordning betalast; Vilium Vier Allra-Naadugast hafa giefed 2. Þridiu Parta til Fatækra Barna Uppheldes og Undervijsunar, og þañ eina Þridia Part til Medhiaalparaña, og skulu Vidkomande Yfervallds Personur skylldugar vera þær allar utañ Undañdraattar ad Iñkrefia, og til sierhvørs Plaatz Sooknar Prests, i hvørs Sockn Bæturnar eru fallnar, Afdraattarlaust betala. Sijdañ skal Prestureñ um̃ Utgaungu hvørs Ars, aasamt med sijnum Medhiaalpurum, giøra þar fyrer Profastenum Skil og Rigtugheit, hvørneñ og til hvørra þesser Tveir Þridiu Partar eru wtdeillder, eñ þeim eina Þridia Parte behallde Medhiaalpararner handa sialfum sier fyrer þeirra Omak.

15. Til Yfersetu-Kveña skal i sierhvørre Sookn, hvar þad er Møgulegt, af Prestenum og hañs Medhiaalpurum wtveliast sw Gudhræddasta og Skinsamasta Kona, Ein edur Fleire, epter Sooknareñar Stærd og Asigkomulage, hvør, med þvi Amtmadureñ kañ bwa so laangt fraa Sookneñe, skal takast i Eid, af Hreppstioorunum i Prestsens og hañs Medhiaalpara Vidurvist, og skal same Eidur þeim af Prestenum aa tiltekuum Tijma a Arenu epter Ritualnum fyrerleggiast. Þvi bioodum Vier og hier med befølum Vorum Stiftbefalings Mañe, Biskupum, Amtmañe, Løgmøñum, Syslumøñum og ødrum sem þesse Vor Forordning verdur tilsend, ad þeir hana aa tilhlijdelegum Stødum til allra Epterrettingar strax laate lesa og auglijsa. Giefed a HJRSCH-HOLMS Slote þañ 3. Junii 1746.

Under Vorre Konunglegre Hende og Signete.

CHRJSTJAN R.

(L. S.)

Epter Allra-Naadugastre Skickan til mijn Underskrifads, Dateradre aa HJRSCH-HOLMS Slote, þañ 3. Junii 1746. Er þesse Allra-Naadugasta Tilskipan, um̃ Hioonabands Saker og moore Lauslæte aa Jslande, þañig sem hier siest, wtløgd aa Jslendsku, epter þvi Danska Exemplare, og laateñ wtgaanga aa Prent. Test. Stada-Stad þañ 6. Augusti Anno 1746.

HALLDOR BRJNJOLFS-SON.